

Nuttig tot lering

Cornelius R. Stam

“2 Tim. 3:16: Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;

Er lijkt een natuurlijke aarzeling te bestaan bij sommige Bijbelleraren en commentatoren om objectief om te gaan met het schriftuurlijke verslag van de tekortkomingen van grote mannen van God. Inderdaad, veel Bijbeluitleggers leunen achterover om de zonden van grote heiligen te verontschuldigen of, althans gedeeltelijk, weg te redeneren.

Toch registreert de Bijbel deze zonden met feitelijke nauwkeurigheid, zonder lichte tonen toe te voegen aan de zwarte tinten van morele en geestelijke schuld. Dit is voor ons welzijn, want ook deze droevige incidenten werden opgetekend *“tot onze waarschuwing”* (1 Kor. 10:11). John Kitto brengt dit in zijn dagelijkse Bijbelillustraties naar voren in zijn commentaar op 2 Samuël 11 en 12.

“Het was terwijl het leger bezig was met deze verre operaties dat David in die diepe zonden verviel, die een donkere vlek op zijn naam hebben achtergelaten, dat al zijn tranen niet uit het zicht van de mens konden worden gewist, noch al zijn verdriet om de mens te doen vergeten. Het is inderdaad nuttig dat ze in herinnering worden gehouden, in hun oorzaken en gevolgen, opdat de droevige val van zo'n vooraanstaande heilige - een man die zo dicht bij God staat - ons kan leren niet hooghartig te zijn, maar te vrezen.

De feiten zijn bij iedere lezer zo goed bekend dat het voldoende is ze heel kort aan te geven.

“Toen David op het dak van zijn paleis liep, kreeg hij, nadat hij uit zijn middagrust was opgestaan, het uitzicht op een mooie vrouw, op wie hij hartstochtelijk verliefd werd. Haar naam was Bathseba, en zij was de vrouw van Uria de Hethiet, die, ondanks zijn Kanaänitische afkomst, één van de meest vooraanstaande officieren van de koning was, en een lid van de illustere groep “achtenswaardige personen”.

“Nadat hij zijn misdadige hartstocht had bevredigd en ontdekte dat het niet veel langer mogelijk zou zijn het feit te verbergen, dat Bathseba zou blootstellen aan de doodstraf van een overspelige vrouw, schrok David er niet voor terug orders naar Joab te sturen om haar dappere echtgenoot zodanig in de strijd te plaatsen dat hij zeker door het zwaard van de Ammonieten gedood zou worden. Joab gehoorzaamde dit bevel tot op de letter, en Uria kwam om. Bathseba was toen vrij, en David liet de dagen van haar rouw amper voorbijgaan (waarschijnlijk een maand) of hij voegde haar toe aan het aantal van zijn vrouwen.

“Hier is overspel; hier is moord. O, David, David, hoe zijt gij gevallen! Volgens ons is er niets in alles wat de mens heeft geschreven zo vreselijk nadrukkelijk als de stille zin die de historicus invoegt aan het einde van zijn verslag van deze droevige transacties.

"Zijn grote ongenoegen werd aan David kenbaar gemaakt door de profeet Nathan, in een gelijkenis van ontroerende schoonheid, toegepast op de zaak met een zekere mate van kracht, die onmiddellijk de overtuiging bracht in het hart van een man die niet verhard was in schuldgevoelens door een spoor van minder afschuwelijke en niet-berouwvolle zonde, maar die zich halsoverkop in één grote en gecompliceerde misdaad had gestort.

De vreselijke woorden - **'GIJ ZIJT DIE MAN'**, brachten David meteen op zijn knieën. Hij bekende zijn schuld. Hij betreurde het met veel tranen. Hij kreeg gratie; en God verborg zijn aangezicht niet eeuwig voor hem. Maar aangezien deze daad, in een zo geëerde man, 'de vijanden van de Heer grote aanleiding

had gegeven om te lasteren', werd het noodzakelijk dat God Zijn eigen gerechtigheid zou rechtvaardigen, door te getuigen, in de straf van Zijn dienaar, van Zijn afschuw over de zonde van die dienaar.

"Het vonnis dat over hem is uitgesproken - 'Zie, ik zal kwaad tegen u verwekken uit uw eigen huis', levert de sleutel tot Davids toekomstige geschiedenis en carrière, die net zo on-welvarend en onrustig was als het eerste deel van zijn regering gelukkig en succesvol was geweest. Er was in alles een grote verandering - zelfs in de man zelf. Geestelijk gebroken door het besef hoe diep hij had gezondigd tegen God en tegen de mens; vernederd in de ogen van zijn onderdanen, en zijn invloed bij hen verzwakt door de kennis van zijn misdaden; en zelfs zijn autoriteit in zijn eigen huishouden, en zijn aanspraak op de eerbied van zijn zonen, verslapt door zijn karakterverlies - David lijkt voortaan een sterk veranderd man. Hij is als iemand die treurend naar het graf gaat. Zijn actieve geschiedenis is voorbij - voortaan is hij louter passief. Alles wat hoog, standvastig en nobel van karakter was, verdwijnt uit het zicht - en alles wat zwak, laag en eigenzinnig is, komt sterk naar voren.

"Van de zwakheden van zijn humeur en karakter waren er misschien eerdere aanwijzingen, maar ze waren slechts vaag waarneembaar door de pracht van zijn waardevollere eigenschappen; nu is die pracht verbleekt - het fijnste goud is vervaagd en de vlekken zijn breed en duidelijk geworden. De balans van zijn karakter is verbroken. Toch is hij vroom, maar zelfs zijn vroomheid neemt een ander aspect aan. Het is niet langer drijvend, uitbundig, triomfantelijk, blij; het is onderdrukt, nederig, geduldig, berouwvol, lijdend.

'Zijn vertrouwen in de Heer is niet minder dan het was, en dat vertrouwen ondersteunt hem en geeft nog steeds waardigheid aan zijn karakter en gevoelens. Maar zelfs dat vertrouwen is anders. Hij is nog steeds een zoon, maar hij is niet langer een Jozef, die zich verheugt in de liefde van zijn vader en geniet van de vele kleuren die die liefde hem heeft gegeven; maar eerder een Ruben, gratie, medelijden en vergeving, maar niet ongestraft, door de vader wiens eer hij heeft bezoedeld. Helaas voor hem! De vogel die eens oprees tot hoogten die voorheen onbereikbaar was voor een sterfelijke vleugel, en de lucht vulde met zijn vreugdevolle liederen, ligt nu met een verminkte vleugel op de grond, terwijl hij zijn treurige kreten tot God uitstort.

"De verandering die we hebben aangegeven, vormt de sleutel tot de volgende carrière van David, en tenzij het in gedachten wordt gehouden, zullen de incidenten van die carrière niet volledig worden begrepen".

In de bovenstaande passage toont dhr. Kitto zijn gebruikelijke scherpe inzicht in het Woord van God. Bij het onderzoeken van het schriftuurlijke verslag van Davids leven, is het inderdaad teleurstellend om te zien dat zijn „zwaardarm” verzwakt is, zodat hij niet langer zuivere gerechtigheid kan uitoefenen of de vijanden van de rechtvaardigheid kan verslaan zoals voorheen.

We leven in een tijd waarin dit trieste relaas dient als een broodnodige waarschuwing dat een morele val, zelfs wanneer morele valpartijen zo vaak voorkomen, het slachtoffer verzwakt, hindert en in verlegenheid brengt voor de rest van zijn leven.